

Ticaret M¼şavirlerimizle Elektronik Sohbetler – Angola

10 Haziran 2021

LUANDA TİCARET M¼ŞAVİRLİĞİ

Ticaret M¼şavir Yardımcısı Şakir Yasin ŞEKER

GSYİH	59,9 milyar Dolar (2020)
GSYİH Büyüme Oranı	% -5,2 (2020)
Kişi Başı GSYİH	1.888 Dolar (2020)
Enflasyon Oranı	% 25,1 (2020)
İşsizlik Oranı	% 30,6 (2020)
Yoksulluk Oranı	% 54,0 (2020)
Toplam Döviz Rezervleri	14.931,1 milyon Dolar (2021/3)
Toplam İhracat	20.937,4 milyon Dolar (2020)
Toplam İthalat	9.543,1 milyon Dolar (2020)
Para birimi	Kwanza (AOA / Akz / Kz)

Angola'nın başlıca ihracat ülkeleri: ÇHC, Hindistan, Tayland, İspanya, Fransa, Singapur, ABD

Angola'nın başlıca ithalat ülkeleri: ÇHC, Portekiz, Brezilya, Birleşik Krallık, ABD, Hindistan, Güney Afrika

1975

Bağımsızlık

2002

**İç Savaşın
Sonu**

2014

**Ekonomik
Kriz**

2017

**İktidar
Değişimi**

ÖDEMELER DENGESİ	2015	2016	2017	2018	2019	2020
GSYH'YA ORANI (%)						
Cari Denge	-8,8	-3,1	-0,5	6,9	6,1	1,5
Mal Hesabı	10,8	14,5	16,5	23,4	24,3	19,2
İhracat	28,6	27,4	28,3	38,2	41,0	35,3
İthalat	17,8	13,0	11,8	14,8	16,7	16,1
Hizmetler Hesabı	-13,8	-11,8	-10,5	-8,9	-9,1	-9,3
Mal ve Hizmet İhracatı	29,6	28,2	29,1	38,7	41,6	35,4
Mal ve Hizmet İthalatı	32,7	25,5	23,1	24,2	26,3	25,5
Sermaye ve Finansman Hesabı	7,3	5,6	-3,4	-7,3	-3,8	-5,7
Doğrudan Yabancı Yatırım	9,3	-0,5	-7,2	-6,0	-2,1	-3,3
Genel Denge	-2,6	0,4	-4,0	-0,5	1,2	-5,7
Hata ve Noksan	-1,0	-2,1	-0,1	-0,1	-1,1	-1,5
Kamu Dış Borcu (stok)	31,2	44,2	35,5	44,0	58,4	84,4
Toplam Dış Borç (stok)	44,4	60,0	49,0	57,4	77,7	115,1
Brüt Rezervler (stok)	21,0	24,2	14,9	15,1	20,3	24,9

MALİ GÖSTERGELER	2015	2016	2017	2018	2019	2020
*milyon ABD Doları						
GSYH	116.164,3	100.526,2	122.122,0	106.816,1	84.639,1	59.352,5
Mal ve Hizmet İhracatı	34.437,3	28.299,8	35.598,0	41.388,9	35.180,1	21.003,6
Mal ve Hizmet İthalatı	37.968,8	25.657,9	28.256,5	25.887,4	22.299,3	15.123,0
Hizmetler Hesabı	-16.020,1	-11.906,5	-12.808,7	-9.458,4	-7.717,7	-5.513,7
Hata ve Noksan	-1.209,6	-2.095,4	-76,4	-158,0	-931,8	-885,0
Brüt Uluslararası Rezervler	24.419,5	24.352,5	18.227,8	16.170,2	17.211,5	14.779,4
Net Uluslararası Rezervler	24.265,8	20.806,6	13.587,4	10.646,1	11.711,8	8.668,2
Kamu Dış Borcu	36.278,7	44.400,8	43.390,6	46.981,7	49.461,9	50.114,5
Toplam Dış Borç	51.616,1	60.360,6	59.801,3	61.290,1	65.792,5	68.286,1
Kısa Vadeli Toplam Dış Borç Stoku	6.000,3	4.355,4	3.670,0	2.806,8	3.247,2	3.849,6
Döviz Kuru (ortalama) (USD/AOA)	120,1	163,6	165,9	252,8	364,6	578,4

İTHALAT ÜRÜN GRUPLARI	2015	2016	2017	2018	2019	2020
*milyon ABD Doları						
Makineler, Mekanik ve Elektrikli Ekipman	5.600,2	3.188,2	3.273,5	3.103,7	2.793,4	2.216,7
Yakıtlar	3.018,0	1.712,4	1.809,1	2.365,4	1.937,1	924,1
Gıda Ürünleri	3.006,5	2.347,0	3.257,6	3.160,5	2.613,2	2.125,4
İnşaat Malzemeleri	2.509,5	1.154,0	929,0	959,4	899,2	740,6
Taşıtlar	1.156,3	348,7	906,8	659,1	714,6	712,6
Kimyasal Ürünler	1.087,5	873,9	1.076,2	1.174,7	1.032,6	849,3
Muhtelif Mamul Eşya (96. Fası)	1.026,5	572,2	597,1	599,8	532,2	462,0
Plastik, Kauçuk, Deri ve Post	650,7	426,3	543,2	641,6	649,8	505,2
Tekstil ve Hazırgiyim	434,0	264,1	483,5	374,2	388,7	273,1
İçecekler ve Sirke	376,1	110,2	150,5	151,9	130,9	103,6
Hava ve Deniz Taşıtları	224,8	425,4	90,0	1.768,5	1.695,0	166,2
Kağıt, Karton ve Mamulleri	195,6	149,5	188,9	286,8	511,9	316,6
Maden Ürünleri	107,4	64,1	43,5	31,2	25,0	13,6
Kereste ve Ağaç Mantarı	57,2	28,6	33,6	35,9	34,7	34,5
Diğer Ürünler	1.242,1	1.376,1	1.080,8	485,2	168,8	99,8
TOPLAM	20.692,5	13.040,5	14.463,2	15.797,8	14.127,1	9.543,1

ANGOLA'YA İTHALATTA ÜLKE SIRALAMASI

*milyon ABD Doları

ÜLKE	2017
PORTEKİZ	2.363,2
ÇİN	1.891,3
ABD	937,8
BELÇİKA	892,5
BREZİLYA	802,8
GÜNEY KORE	736,3
GÜNEY AFRIKA	630,1
BİRLEŞİK KRALLIK	477,0
BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ	450,1
HİNDİSTAN	372,5
FRANSA	364,8
MALEZYA	343,1
İSPANYA	325,5
İTALYA	319,0
ALMANYA	300,1
TÜRKİYE	267,9
TAYLAND	266,4
HOLLANDA	253,7
SİNGAPUR	192,2
NAMİBYA	187,2
TOGO	177,1
RUSYA	166,7
NORVEÇ	145,5
ENDONEZYA	129,1
SLOVENYA	123,3
ARA TOPLAM	13.115,5
DiĞERLERİ	1.347,8
GENEL TOPLAM	14.463,2

ÜLKE	2018
ÇİN	2.179,8
PORTEKİZ	2.106,1
SİNGAPUR	1.799,5
BELÇİKA	1.011,7
TOGO	963,2
ABD	745,8
BREZİLYA	732,2
GÜNEY AFRIKA	596,6
HİNDİSTAN	474,9
BİRLEŞİK KRALLIK	459,2
BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ	431,5
FRANSA	411,2
TÜRKİYE	349,9
İTALYA	342,0
TAYLAND	306,2
GÜNEY KORE	266,8
MALEZYA	246,6
NORVEÇ	234,5
ALMANYA	167,6
HOLLANDA	142,4
ENDONEZYA	137,8
MACARİSTAN	136,4
İSPANYA	133,3
RUSYA	97,9
MORİTANYA	84,1
ARA TOPLAM	14.557,4
DiĞERLERİ	1.240,5
GENEL TOPLAM	15.797,8

ÜLKE	2019
ÇİN	1.983,9
FRANSA	1.949,1
PORTEKİZ	1.815,4
BELÇİKA	878,1
GÜNEY KORE	746,8
ABD	623,5
BREZİLYA	554,5
GÜNEY AFRIKA	531,9
HİNDİSTAN	478,2
BİRLEŞİK KRALLIK	452,9
TOGO	405,7
BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ	390,5
İTALYA	333,2
TÜRKİYE	297,2
MALEZYA	280,7
TAYLAND	260,4
SİNGAPUR	219,2
İSPANYA	202,2
ALMANYA	148,7
ENDONEZYA	147,8
HOLLANDA	111,7
NORVEÇ	106,1
KANADA	81,7
JAPONYA	81,6
RUSYA	77,3
ARA TOPLAM	13.158,3
DiĞERLERİ	968,8
GENEL TOPLAM	14.127,1

ÜLKE	2020
ÇİN	1.451,2
PORTEKİZ	1.313,5
BREZİLYA	579,7
HİNDİSTAN	445,4
ABD	466,4
GÜNEY AFRIKA	404,6
BİRLEŞİK KRALLIK	550,0
FRANSA	291,0
NORVEÇ	414,0
İTALYA	308,2
MALEZYA	295,6
TAYLAND	249,0
TÜRKİYE	196,5
BELÇİKA	260,1
TOGO	206,7
ENDONEZYA	193,4
ALMANYA	121,3
BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ	97,8
KANADA	100,2
JAPONYA	92,4
HOLLANDA	147,7
İSPANYA	94,4
HONG-KONG	144,0
SUUDİ ARABİSTAN	128,3
URUGUAY	36,3
ARA TOPLAM	8.587,6
DiĞERLERİ	955,5
GENEL TOPLAM	9.543,1

ANGOLA'YA İHRACATIMIZDA ÖNE ÇIKAN ÜRÜNLER (4'lü GTİP bazında 2020 ihracatı 1 milyon ABD Doları ve üzeri ürünler, ABD Doları)

GTİP	ÜRÜN TANIMI	2018	2019	2020	2021/4
1101	BUĞDAY UNU/MAHLUT UNU	65.963.898	61.201.056	53.369.558	13.502.261
1902	MAKARNALAR VE KUSKUS	65.170.729	55.133.546	29.258.126	4.389.435
2106	TARİFENİN BAŞKA YERİNDE YER ALMAYAN GIDA MÜSTAHZARLARI	468.587	3.360.611	9.752.916	2.390.545
8437	TOHUM, HUBUBAT, KURU BAKLAGİLLERİ TEMİZLEME, TASNİF ETME AYIKLAMA VE ÖĞÜTMEYE MAHSUS MAKİNA VE CİHAZ	7.882.683	2.240.080	7.694.305	1.721.673
1103	BULGUR, İRMİK, TOPAK HALİNDE HUBUBAT VE PELLETLER	1.133.774	3.037.103	6.366.332	4.318.717
0207	KÜMES HAYVANLARININ ETLERİ VE YENİLEN SAKATATI (TAZE, SOĞUTULMUŞ VEYA DONDURULMUŞ)	9.147.518	9.818.013	5.339.625	1.838.906
8901	YOLCU, GEZİNTİ GEMİLERİ, FERİBOTLAR, YÜK GEMİLERİ, MAVNALAR VE İNSAN VEYA YÜK TAŞIMAYA MAHSUS BENZER		2.246.741	5.153.381	
3923	PLASTİKLERDEN EŞYA TAŞINMASINA VEYA AMBALAJLANMASINA MAHSUS MALZEME, TİPA, KAPAK, DİĞER KAPAMA MALZEM	3.784.238	7.414.262	4.574.945	1.189.812
2102	MAYALAR VE CANSIZ DİĞER TEK HÜCRELİ MİKROORGANİZMALAR	4.799.654	4.128.509	3.903.086	920.539
7321	DEMİR VEYA ÇELİKTEKİN SÖBALAR, MUTFAK SOBA VE OCAKLARI, BARBEKÜ, MANGAL, GAZ OCAKLARI VB İLE BUNLARIN	4.976.584	4.271.358	3.422.566	2.456.561
7216	DEMİR VEYA ALAŞIMSIZ ÇELİKTEKİN PROFİLLER	3.712.298	2.423.338	3.034.231	508.576
1512	AYÇİÇEĞİ, ASPİR, PAMUK TOHUMU YAĞLARI VE BUNLARIN FRAKSİYONLARI (KİMYASAL OLARAK DEĞİŞTİRİLMEMİŞ)	1.032.042	1.133.643	2.704.274	2.102.383
5603	DOKUNMAMIŞ MENSUCAT (EMDİRİLMİŞ, SIVANMIŞ, KAPLANMIŞ VEYA LAMİNE EDİLMİŞ OLSUN OLMASIN)	936.238	792.705	2.451.588	1.043.452
2836	KARBONAT; PEROKSİKARBONAT; AMONYUM KARBONAT İÇEREN TİCARİ AMONYUM KARBONAT	557.191	1.539.650	1.775.622	396.426
1905	EKMEK, PASTA, KEK, BİSKÜVİ VE DİĞER EKMEKÇİ MAMÜLLER, HOSTİ, BOŞ İLAÇ KAPSÜLÜ MÜHÜR GÜLLACI, PİRİNÇ	2.544.716	2.715.125	1.676.463	599.686
7308	DEMİR VEYA ÇELİKTEKİN İNŞAAT VE İNŞAAT AKSAMI, İNŞAATTA KULLANILMAK ÜZERE HAZIRLANMIŞ DEMİR VEYA ÇELİK	308.547	168.274	1.568.325	436.491
1102	HUBUBAT UNLARI (BUĞDAY/MAHLUT UNU HARİÇ)	2.235.470	345.808	1.566.322	617.804
6305	EŞYA AMBALAJINDA KULLANILAN TORBA VE ÇUVAL	2.626.192	2.207.315	1.463.482	585.535
8704	EŞYA TAŞIMAYA MAHSUS MOTORLU TAŞITLAR	1.171.488	824.218	1.457.423	84.784
9403	DİĞER MOBİLYALAR VE BUNLARIN AKSAM VE PARÇALARI	1.826.857	1.939.644	1.447.956	846.359
8526	RADAR CİHAZLARI, TELSİZ SEYRÜSEFER YARDIMCI CİHAZLARI	53.684		1.345.780	19.702
5702	DOKUNMUŞ HALILAR VE DOKUMAYA ELVERİŞLİ MADDELERDEN DİĞER YER KAPLAMALARI	1.857.400	1.616.771	1.290.080	617.166
4803	TUVALET VE YÜZ TEMİZLİĞİ İÇİN İNCE KAĞIT, HAVLU VEYA KAĞIT PEÇETE VB. KAĞITLAR	4.642.662	2.957.463	1.107.487	1.307.885
8418	BUZDOLAPLARI, DONDURUCULAR VE DİĞER SOĞUTUCU VE DONDURUCU CİHAZLAR VE ISI POMPALARI	116.685	571.479	1.087.100	449.766
Genel Toplam		229.992.931	214.920.737	183.044.577	58.578.443

ANGOLA'DAN İTHALATIMIZDA ÖNE ÇIKAN ÜRÜNLER (4'lü ve 6'lı GTİP bazında, ABD Doları)

GTİP 4'LÜ	TANIM	GTİP 6'LI	TANIM	2018	2019	2020	2021/4
2709	HAM PETROL (PETROL YAĞLARI VE BİTÜMENLİ MİNERALLERDEN ELDE EDİLEN YAĞLAR)	270900	HAM PETROL (PETROL YAĞLARI VE BİTÜMENLİ MİNERALLERDEN ELDE EDİLEN YAĞLAR)			45.566.062	
2711	PETROL GAZLARI VE DİĞER GAZLI HİDROKARBONLAR	271111	DOĞAL GAZ (SIVILAŞTIRILMIŞ)	28.917.892		17.387.040	
2302	HUBUBAT VE BAKLAGİLLERİN KEPEK, KAVUZ VE DİĞER KALINTILARI	230230	BUĞDAYDAN ELDE EDİLEN KEPEK, KAVUZ VE DİĞER KALINTILAR	565.500	1.371.736	2.618.615	1.435.979
		230210	MISIRDAN ELDE EDİLEN KEPEK, KAVUZ VE DİĞER KALINTILAR			176.548	42.496
4407	UZUNLAMASINA KESİLMİŞ, BİÇİLMİŞ AĞAÇ; KALINLIK > 6 MM	440727	UZUNLAMASINA KESİLMİŞ SAPELLİ; KALIN >= 6MM.		22.108		26.081
		440799	DİĞER GENİŞ YAPRAKLI AĞAÇLARDAN KERESTE; KALIN > 6MM	88.829			
		440728	UZUNLAMASINA KESİLMİŞ İROKO; KALIN >= 6MM.		172.946	955.688	287.236
		440729	DİĞER TROPİK AĞAÇLARDAN KERESTE; UZUNLAMASINA KESİLMİŞ, UÇ UCA EKLENMİŞ OLAN, KALIN >= 6MM.			21.944	70.172
7601	İŞLENMEMİŞ ALUMİNYUM	760120	İŞLENMEMİŞ ALUMİNYUM ALAŞIMLARI	1.209.294	684.916	317.829	
4403	YUVARLAK AĞAÇLAR	440349	TROPİKAL DİĞER AĞAÇLAR; KERESTELİK TOMRUK, İŞLEM GÖRMEMİŞ	75.388	65.278	82.807	
2516	GRANİT, PORFİR, BAZALT, GRE VE YONTULMAYA/İNŞAATA ELVERİŞLİ DİĞER TAŞLAR	251612	GRANİT; BLOK, KALIN DİLİMLER ŞEKLİNDE KESİLMİŞ		4.202	26.560	
7602	ALUMİNYUM DÖKÜNTÜ VE HURDALARI	760200	ALUMİNYUM DÖKÜNTÜ VE HURDALARI	70.620		15.578	
2515	MERMER VE TRAVERTEN, EKOSİN, SU MERMERİ, KİREÇLİ TAŞLAR	251512	MERMER VE TRAVERTEN (BLOK, KALIN DİLİMLER ŞEKLİNDE KESİLMİŞ)			11.677	
Genel Toplam				30.961.381	2.323.810	67.181.452	1.893.861

Yıllar	2018	2019	2020	2021/4
İhracatımız	229,993	214,921	183,069	58,578
İthalatımız	30,961	2,324	67,181	1,894
Ticaret Hacmi	260,954	217,245	250,250	60,472
Denge	+199,032	+212,597	+115.887	+56,685

İHRACAT KOMPOZİSYONU	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Ham Petrol (milyon ABD Doları)	31.393,8	25.577,4	31.064,9	36.539,4	31.396,2	18.296,5
Hacim (milyon varil)	628,3	611,2	575,5	517,6	481,3	446,4
Fiyat (varil/ABD Doları)	50,0	41,8	54,0	70,6	65,2	41,0
Petrol Rafineri Ürünleri (milyon ABD Doları)	385,6	331,0	477,2	433,3	462,0	256,2
Hacim (bin metrik ton)	1.262,0	1.226,1	1.304,0	914,3	1.030,0	874,9
Fiyat (metrik ton/ABD Doları)	305,5	270,0	365,9	473,9	448,6	292,8
Doğalgaz (milyon ABD Doları)	115,6	457,7	1.770,4	2.435,9	1.506,9	1.031,7
Hacim (bin varil)	4.003,4	19.255,0	45.411,9	48.766,8	50.185,5	46.916,5
Fiyat (varil/ABD Doları)	28,9	23,8	39,0	50,0	30,0	22,0
Elmas (milyon ABD Doları)	1.065,8	980,0	1.130,1	1.151,9	1.214,8	1.069,6
Hacim (bin karat)	8.204,7	7.934,2	9.752,6	7.993,4	8.534,6	8.535,3
Fiyat (karat/ABD Doları)	129,9	123,5	115,9	144,1	142,3	125,3
Diğer İhracatlar (milyon ABD Doları)	220,4	242,8	170,9	197,2	145,6	283,4
Kahve	1,1	1,1	1,1	1,3	2,1	3,8
Çimento	21,4	67,7	7,2	3,0	5,5	26,2
Granit	7,4	8,7	9,5	6,9	8,5	34,0
Mermer	0,3	0,1	0,1	0,0	0,0	0,5
Kereste	14,1	31,7	36,0	31,5	37,4	92,3
Balık	41,8	44,6	49,6	85,3	53,6	87,8
Denizcilik ve Havacılık	134,2	88,9	67,5	48,1	13,4	5,3
Tuz	-	-	-	0,0	0,6	0,2
İçecekler	-	-	-	21,0	24,5	33,2
TOPLAM İHRACAT	33.181,1	27.588,9	34.613,5	40.757,8	34.725,6	20.937,4
Petrol Sektörü	31.895,0	26.366,0	33.312,5	39.408,7	33.365,2	19.584,4
Petrol-dışı Sektörler	1.286,2	1.222,8	1.301,0	1.349,1	1.360,4	1.353,0

	Sektörlerin GSYH Payları (%)	2015	2016	2017	2018	2019	2020 I.Çeyrek	2020 II.Çeyrek
01	TARIM VE HAYVANCILIK	9,12	9,83	10,02	8,61	7,00	7,00	9,20
	Tarım, Hayvancılık ve Ormancılık	5,72	6,15	6,33	5,63	5,00	5,00	7,30
	Balıkçılık	3,40	3,69	3,69	2,98	2,00	2,00	1,90
02	SANAYİ	41,93	42,64	42,17	47,93	51,00	52,00	51,60
	Ham Petrol ve Doğalgaz Çıkarımı ve İşlenmesi	22,26	20,89	20,93	29,86	33,00	33,00	37,80
	Elmas ve Metalik Madenler ile Diğer Madenlerin Çıkarımı	0,60	0,68	0,56	0,78	2,00	2,00	2,20
	Dönüştürücü Endüstriler (Ham Petrol İşlenmesi hariç)	5,69	6,75	6,58	6,06	4,00	4,00	4,80
	Elektrik ve Su Üretim ve Dağıtım	0,51	0,55	0,45	0,52	1,00	1,00	1,30
	İnşaat	12,89	13,77	13,65	10,71	11,00	12,00	5,50
03	HİZMETLER	48,66	46,98	46,76	43,21	38,00	39,00	42,6
	Ticaret	15,75	16,40	17,91	16,91	13,00	14,00	15,70
	Ulaşım ve Depolama	2,70	2,56	2,34	1,97	3,00	3,00	0,70
	Posta ve Telekomünikasyon	2,61	2,09	1,76	1,40	2,00	1,00	2,00
	Finansal Aracılık ve Sigorta	1,94	2,04	1,96	2,33	1,00	1,00	1,60
	Kamu Yönetimi, Savunma ve Zorunlu Sosyal Güvenlik	12,28	10,61	9,03	7,60	8,00	8,00	7,20
	Gayrimenkul ve Kiralama Hizmetleri	4,16	4,89	4,50	4,15	5,00	6,00	5,90
	Diğer Hizmetler	9,22	8,39	9,27	8,84	6,00	6,00	9,50
IMP	Vergiler	3,47	2,88	2,85	2,23	1,00	2,00	0,20
SUBS.	Sübvansiyonlar (-)	1,61	0,43	0,31	0,19	-6,00	0,00	-3,00
PIB	Gayrisafi Yurtiçi Hasıla	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

	Sektörlere Göre Katma Değer (%) Değişim	2015	2016	2017	2018	2019	2020
01	Tarım, Hayvancılık ve Ormancılık	7,9	1,8	1,4	-2,0	0,8	4,4
02	Balıkçılık	14,4	6,4	0,8	16,8	-14,8	-5,2
03	Petrol Çıkarımı ve İşlenmesi	11,2	-3,7	-4,5	-9,2	-6,6	-6,8
04	Elmas ve Metalik Madenler ile Diğer Madenlerin Çıkarımı	6,4	0,3	-1,0	-6,7	8,5	-10,0
05	Dönüştürücü Endüstri Ürünleri	12,5	11,3	1,2	4,5	0,8	3,8
06	Elektrik ve Su	10,8	8,8	-1,6	22,3	5,4	2,0
07	İnşaat	-1,7	-1,9	6,6	0,8	4,9	-25,7
08	Ticaret	-6,5	-5,5	0,6	-0,5	1,9	4,1
09	Ulaştırma ve Depolama	7,9	3,6	2,5	-2,0	9,0	-38,4
10	Posta ve Telekomünikasyon	-1,0	-1,5	-2,5	1,8	-1,7	-6,3
11	Finansal Aracılık ve Sigorta	16,9	-2,8	-7,1	4,9	-7,3	-3,7
12	Kamu Yönetimi, Savunma ve Zorunlu Sosyal Güvenlik	-2,8	-16,5	-0,3	2,2	2,3	-4,9
13	Gayrimenkul ve Kiralama Hizmetleri	0,4	3,0	3,0	3,0	3,0	-4,7
14	Diğer Hizmetler	-16,7	1,7	4,5	-0,6	0,3	-1,0
SIFM	Dolaylı Ölçülen Finansal Aracılık Hizmetleri	30,4	15,7	-28,0	-15,0	-17,0	-3,8
IMP	Vergiler	-9,0	-10,3	-32,4	-1,7	-33,6	-25,2
SUBS	Sübvansiyonlar (-)	7,5	-1,0	6,3	-32,4	117,4	-87,0
PIB	Gayrisafi Yurtiçi Hasıla	0,9	-2,6	-0,2	-2,1	-0,6	-5,2
	Petrol Çıkarımı Hariç GSYH	-2,96	-2,53	1,22	1,66		

İTHALAT PROSEDÜRÜ VE MASRAFLAR

- Sanayi ve Ticaret Bakanlığı nezdinde ithal ettiği ürün kategorisine göre kayıtlı ithalatçılar, her yükleme için ayrı İthalat Lisansı almalıdır. PRODESI kapsamındaki 54 temel üründe yerli ürün önceliklidir.
- Angola Ulusal Nakliyeciler Konseyinin (CNCA) ülkelerde bulunan yetkili ofislerinden Angola Yükleme Sertifikası alınmalıdır.
- Yükleme öncesi denetim zorunlu olmayıp, yeşil hattan yararlanmak için vs. özel hizmet alınabilir.
- Gıda ve farmasötik ürünler teste tabidir.
- %2 ile 70 arasında değişen Gümrük Vergisi haricinde %2 gümrük hizmet bedeli, %1 Damga Vergisi ve %0,5-2 arası gümrükçü komisyonu ödenir.
- 20'lik konteyner için 90 USD liman ücreti ve 278 USD yükleme-boşaltma ücreti,
40'luk konteyner için 153 USD liman ücreti ve 473 USD yükleme boşaltma ücreti,
40'luk konteyner için varıştan itibaren ilk 5 günün ardından günlük 61 USD depo ücreti ve ilk 15 günün ardından günlük 40 USD demuraj ücreti

DOĞRUDAN YABANCI YATIRIM (akımlar)
*milyon ABD Doları

TANIM	2016			2017			2018			2019			2020		
	Giriş	Çıkış	Bakiye	Giriş	Çıkış	Bakiye	Giriş	Çıkış	Bakiye	Giriş	Çıkış	Bakiye	Giriş	Çıkış	Bakiye
Yurtdışı Yatırımlar	0,0	273,0	-273,0	0,0	1.352,0	-1.352,0	0,0	5,7	-5,7	2.394,6	45,2	2.349,4	0,0	90,5	-90,5
Petrol-dışı Sektörler	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	5,7	-5,7	2.394,6	45,2	2.349,4	0,0	90,5	-90,5
Petrol Sektörü	0,0	273,0	-273,0	0,0	1.352,0	-1.352,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Doğrudan Yabancı Yatırım	11.062,3	11.241,8	-179,5	6.208,1	13.605,4	-7.397,3	7.535,7	13.991,8	-6.456,1	8.093,7	12.192,2	-4.098,5	6.310,9	8.177,3	-1.866,5
Petrol-dışı Sektörler	282,1	340,0	-57,9	240,9	344,9	-104,1	647,8	0,0	647,8	640,9	0,0	640,9	113,4	0,0	113,4
Petrol Sektörü	10.780,2	10.901,8	-121,6	5.967,3	13.260,5	-7.293,2	6.887,9	13.991,8	-7.103,9	7.452,8	12.192,2	-4.739,4	6.197,5	8.177,3	-1.979,8
GENEL TOPLAM	11.062,3	11.514,8	-452,5	6.208,1	14.957,4	-8.749,3	7.535,7	13.997,5	-6.461,8	10.488,3	12.237,3	-1.749,1	6.310,9	8.267,8	-1.957,0

- Dünya Bankası İş Yapma Kolaylığı Endeksinde 190 ülke arasında 177'nci sırada
- 2018 tarihli Özel Yatırım Kanunu Angolalı ortak ve minimum yatırım tutarı zorunluluklarını kaldırdı.
- Cazibesi olmayan bölgesel teşvik sisteminin ardından müzakere usulü teşvik sistemi yürürlüğe girdi.
- Yatırıma yönelik makine ve girdi ithalatına gümrük muafiyeti tanınmaktadır.

ŞİRKET KURULUMU VE İÇ VERGİLER

- Angola Özel Yatırım ve İhracat Destek Ajansı'na başvurularak (Agência de Investimento Privado e Promoção das Exportações de Angola - AIPEX) Özel Yatırım Sertifikası (Certificado de Registo de Investimento Privado - CRIP) alınır.
- Şirket kuruluşuna ilişkin bütün başvuru, noter ve ödeme işlemleri Şirket Tek Gişesi'nde (Guichê Único da Empresa – GUE) pratik bir şekilde halledilir. Ancak Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'ndan Ticaret Lisansının (Alvará Comercial) alınması 15 ila 45 gün sürmektedir.
- Sanayi (Kurumlar) Vergisi (Imposto Industrial); %25
- Katma Değer Vergisi (Imposto sobre o Valor Acrescentado – IVA); %14
- Çalışma Geliri Vergisi (Imposto sobre os Rendimentos do Trabalho - IRT); %10 – 25
- Sosyal Güvenlik Katkı Payı; işveren %8, çalışan %3
- Sermaye Yatırım (Sermaye İradı) Vergisi (Imposto sobre Aplicação de Capitais - IAC); %5 – 10 – 15
- Emlak Vergisi (Imposto Predial - IP); %0,5 – 0,6 – 15
- Damga Vergisi (Imposto do Selo); %0,1 ila %7
- Özel Tüketim Vergisi (Imposto Especial De Consumo - IEC); %2 ila 25
- Taşınır Veraset ve Bağış Vergisi (Imposto sobre as Sucessões e Doações de Bens Mobiliários); %0,5 – 1 – 2

MÜTEAHHİTLİK SEKTÖRÜ ÖNEMLİ PROJELER

Petrol ve LNG

- Luanda Rafinerisi geliştirme 200 milyon USD
- Cabinda Rafinerisi 60k varil/gün 920 milyonUSD
- Soyo Rafinerisi 100k varil/gün 3,5 milyar USD
- Soyo LNG Rafinerisi ENI 2 milyar USD
- Barra do Dande Depolama Tesisi ve Limanı
- 550-600 milyon EUR 1,7 milyon m3

Enerji ve Su

- Caculo-Cabaça HES 2.172 MW 4,5 milyar USD
- Sun Africa Solar 370 MW 650 milyon USD
- Su Dağıtım Şebekesi 290 milyon EUR

Ulaştırma ve Lojistik

- Yeni havalimanı AVIC 1,4 milyar USD
- Namibe Limanı Toyota Tsusho-TOA 600 milyon USD
- Soyo Deniz Üssü Mota-Engil 270 milyon EUR
- Lobito Koridoru CFB Demiryolu geliştirme
- Luanda Şehiriçi Tramvay Siemens 3 milyar USD

Sağlık

- Cacuo Hastanesi 177,5 milyon EUR
- Viana Hastanesi 159,6 milyon EUR
- Zaire Bölge Hastanesi 94 milyon USD
- Luanda Askeri Hastanesi geliştirme 120 milyon USD

MÜTEAHHİTLİK SEKTÖRÜ TEMEL SORUNLAR

Yolsuzluk ve Bürokrasi

- *Reform çabalarına karşın yerleşik yapının direnci,*
- *İhale süreçlerinde şeffaflık olmaması, Kontratların iyi tasarlanıp uygulanamaması*

Devletler Arası İlişki

- *Üst düzey temas olmaması*
- *Hukuki altyapı eksikliği*
- *Büyük aktörlerimizin piyasada bulunmaması*

Finansman ve Bankacılık

- *Devlet veya banka garantisi alınamaması*
- *Finansman getirme ihtiyacı*
- *FED ambargosu ve kötü bankacılık sektörü*

Karamsar Ekonomik Tablo

- *Yüksek kamu borcu*
- *Hızlı devalüasyon*
- *Temel endüstri ve altyapı, lojistik eksiklikleri*
- *Düşük alım gücü, kayıtdışılık, beşeri sermaye*

TARIM VE HAYVANCILIK

- Bağımsızlık (1975) öncesi pamuk, şeker kamışı, kahve, muz, sisal arzında dünyada ilk sıralarda yer alıyordu.
- 35 milyon hektar ekilebilir alanın %10'u ekilidir. Tarım arazilerinin %90'ı küçük ve orta büyüklüktedir.
- Geleneksel tarım bölgesi olan yüksek, orta kesimleriyle birlikte iklim çeşitliliği ve sulak arazilere sahiptir.
- Üretilen ürünler arasında manyok (9 milyon ton), muz (4 milyon ton), mısır (3 milyon ton), tatlı patates (1,7 milyon ton), ananas, narenciyeler, soğan, patates, fasulye ve yıllık 300 bin tondan az olmak üzere diğerleri yer alıyor.
- Kırmızı et üretimi 200 bin ton, süt üretimi 3 milyon litre seviyelerindedir. Yumurta tavukçuluğu haricinde endüstriyel kanatlı eti üretimi bulunmuyor. Yem tedariki imkanı ve artış potansiyeli bulunmaktadır.
- Gübre başta olmak üzere dökme tarımsal girdi ithal ederek Angola'da paketlemek potansiyel arz etmektedir.

TEKSTİL VE HAZIRGIYIM

- Avrupa ve ABD'den ikinci el giysi ithalatında dünya birincisi Angola'dır.
- Yılda 170 milyon dolar yeni, 65 milyon dolar da ikinci el giysi ithalatı gerçekleştiriliyor.
- Türkiye'nin en iyi bilindiği, kalitesi ve fiyatıyla Türk ürünlerinin ilk sırada tercih edildiği sektördür. Türkiye'ye yoğun bavul ticaretine konudur.
- Tekstil üretimi için hammadde potansiyeli (pamuk) ve özelleştirmesi tamamlanmış 3 büyük kumaş fabrikası bulunmaktadır.

ENERJİ

- 5.630 MW yüklü kapasitenin; 3.342 MW hidroelektrik, 2.223 MW termik, 35 MW hibrit kaynaklıdır.
 - 10 hidroelektrik barajı (1'i yapım aşamasında), 42 termik santral, 750 MW Soyo doğalgaz-buhar hibrit santrali
- Karşılanabilen hane ve sanayi elektrik talebi 1.957 MW düzeyindedir. Sektörün en büyük ihtiyacı, dağıtım ağının geliştirilmesi ve 5 ayrıık şebekenin birleştirilmesidir. Elektriğe erişim oranı %42 düzeyinde olup, 2025 hedefi %60'tır.
- Hükümetin politikası; yenilenebilir enerjiye yönelmektir. Toplam 800 MW güneş, rüzgar ve biyokütle enerji üretim hedefi bulunmaktadır. Özellikle doğudaki iç bölgelere güneş enerjili izole mini-şebekeler kurulması ve dizel yakıtlı termik üretimin yenilenebilir enerjiye dönüştürülmesi arzu edilmektedir.

SEYAHAT BİLGİLERİ

- Tüm vizeler için merkezden onay alındığından, süreç uzun ve belirsiz olabilmektedir.
- Geçerli dil Portekizce olup, İngilizce yaygın değildir.
- Yaygın güvenlik sorunu (terör, gasp vs) bulunmamaktadır. Otel ve araç kiralari yüksektir.
- Kredi kartı geçerli değildir. Nakit döviz bozdurmak gerekmektedir.
- Covid-19 önlemleri kapsamında bir seyahat yasağı bulunmamakla birlikte uygulamada sorun çıkarılabilmektedir. Hem binmeden önce, hem de varışta havaalanında bir kez daha PCR testi yapılır. Pasaporta el konularak 1 hafta içerisinde geri verilir.
- Henüz THY uçuşu yoktur. Dubai, Katar, Addis Ababa, Frankfurt, Paris, Lizbon üzerinden gelinebilir.
- Noel dönemi hariç mevsimsel olarak her dönem uygundur.
- En büyük fuarı FILDA, normalde her yıl Temmuz ayında düzenlenmektedir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
TİCARET BAKANLIĞI

LUANDA TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ
Tel: +244 992 488 194 (Cláudio COIMBRA)
+244 922 789 979 (Yasin ŞEKER)
E-posta: luanda@ticaret.gov.tr
